

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. +370 679 73 210, el. p. info@lrkm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-04- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1418 34¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1418 34¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1425 2 IR 3 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – Projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1425 2 ir 3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – Projektas Nr. 2) projektus (toliau kartu – Projektai).

I. Sprendžiama problema

2022 m. vasario 24 d. prasidėjus Rusijos karinei invazijai į Ukrainą ir visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje įvedus nepaprastąją padėtį¹, Lietuvos Respublikoje pradėta drausti retransliuoti ir (ar) platinti internete Lietuvos Respublikos teritorijoje Rusijos Federacijos ar Baltarusijos Respublikos įsteigtų, tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų, kontroliuojamų ar finansuojamų subjektų radijo programas, televizijos programas ir (ar) atskiras programas, išskyrus atvejus, kai Lietuvos radijo ir televizijos komisija suteikia leidimą arba kai jos retransliuojamos (platinamos) iš Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių valstybių. Siekiant ir toliau saugoti Lietuvos visuomenę nuo Rusijos ir Baltarusijos skleidžiamos dezinformacijos, šališkos informacijos ir kitų manipuliacijų viešąja informacija nuo 2022 m. rugsėjo mėn. pabaigoje minėtas draudimas perkeltas į Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymą (žr. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1425) nustatant jo galiojimą iki 2024 m. spalio 1 d.

Kadangi Rusijos vykdoma tiek karinė agresija, tiek dezinformacijos kampanija ne tik nemažėja, bet įgauna vis didesnę užmojį, Lietuvos Respublikoje būtina ir toliau taikyti priemones, ribojančias Lietuvos nacionaliniam saugumui grėsmę keliančios informacijos sklaidą, taip saugant Lietuvos visuomenę nuo klaidingos ir neteisingos informacijos.

¹ Žr. Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. kovo 10 d. nutarimą Nr. XIV-932 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“.

II. Projektų rengimą paskatinusios priežastys	<p>Atsižvelgiant į toliau vykdomą Rusijos informacinę agresiją, klaidingos informacijos skelbimą, išskiriamos šios Projektų rengimą paskatinusios priežastys:</p> <p>1. 2024 m. spalio 1 d. nebetenka galios nuostata, draudžianti retransliuoti ir (ar) platinti internete Lietuvos Respublikos teritorijoje Rusijos Federacijos ar Baltarusijos Respublikos įsteigtų, tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų, kontroliuojamų ar finansuojamų subjektų radijo programas, televizijos programas ir (ar) atskiras programas. Netekus galios minėti įstatymo nuostatai, atsirastų galimybė Lietuvos visuomenei gauti klaidingą, dezinformaciją paremtą informaciją, kurią propaguoja Rusijos bei Baltarusijos valdomos žiniasklaidos priemonės.</p> <p>2. Nacionalinio saugumo strategijoje (toliau – Strategija)² Rusija ir Baltarusija yra įvardijamos kaip keliančios nacionalinę grėsmę Lietuvos saugumui, taip pat Lietuvos Respublikos saugumo departamentas ir Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos 2024 m. Grėsmių nacionaliniam saugumui vertinime pabrėžia, kad informacinis karas yra nuolatinė Rusijos veikla. Šis draudimas padės užkirsti kelią plėtotis klaidingos informacijos šaltiniams Lietuvoje.</p>
III. Siūlomos priemonės	<p>Projektu Nr. 1 siūloma: pratęsti dabar galiojantį draudimą retransliuoti ir (ar) platinti internete Lietuvos Respublikos teritorijoje Rusijos Federacijos ar Baltarusijos Respublikos įsteigtų, tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų, kontroliuojamų ar finansuojamų subjektų radijo programas, televizijos programas ir (ar) atskiras programas, išskyrus atvejus, kai Lietuvos radijo ir televizijos komisija suteikia leidimą arba kai jos retransliuojamos (platinamos) iš Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių valstybių, tačiau konkrečia data neapibrėžtam laikotarpiui, siejant su Strategijos atnaujinimo politika, kuri vykdoma ne rečiau kaip kas 5 metus.</p> <p>Projektu Nr. 2 siūloma: pripažinti netekusiais galios Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1425 2 ir 3 straipsnius, kuriuose numatomas šiuo metu reguliavimas galioja iki 2024 m. spalio 1 d.</p>
IV. Priemonių kaštai	<p>Projektams įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.</p>
V. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Projektus bus užtikrinta, kad Lietuvos visuomenė bus apsaugota nuo besitęsiančios kryptingos dezinformacijos ir kitų manipuliacijų viešąja informacija, sudaromos sąlygos saugoti visuomenę nuo Rusijos ir Baltarusijos valdžios retoriką perteikiančios informacijos ir jos neigiamos įtakos.</p>
VI. Įgyvendinimo mechanizmas	<p>Projektų rengėjas siūlo, kad Projektai įsigaliotų nuo 2024 m. spalio 1 d., t. y. pratęstų šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą.</p>
VII. Stebėsena	<p>Numatoma Projekto Nr. 1 teisinio reguliavimo stebėsena, kurią atliks Kultūros ministerija. Įvertinus, kad Strategija turi būti atnaujinama ne rečiau kaip kas 5 metus³, Projekto Nr. 1 vertinimas bus atliekamas, atsižvelgiant į Strategijos nuostatas dėl minėtų valstybių ar vienos iš jų statuso įvertinimo ir galimo statuso pasikeitimo.</p>

² Žr. Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimą Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“.

³ Žr. Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalį.

Projektais neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai. Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Projektai buvo pateikti derinti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui, Lietuvos radijo ir televizijos komisijai.

Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Valstybės saugumo departamentas, Lietuvos radijo ir televizijos komisija raštu informavo, kad pastabų ir pasiūlymų Projektams neturi.

Krašto apsaugos ministerija ir Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba pastabų nepateikė, todėl laikoma, kad pritaria Projektams⁴.

Įvertinus anksčiau paminėtas aplinkybes, atitikties lentelė Vyriausybei nėra teikiama.

Projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) Teisės aktų projektų registravimo posistemėje. Kitoks konsultavimasis su visuomene dėl Projektų nebuvo vykdomas.

Projektus parengė Kultūros ministerijos Visuomenės informavimo ir autorių teisių politikos grupės (grupės vadovas Deividas Velkas, tel. +370 608 45 993, el. p. deividas.velkas@lrkm.lt) vyriausioji specialistė Jogilė Mockevičienė (tel. +370 608 46 015, el. p. jogile.mockeviciene@lrkm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1425 2 ir 3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektas, 1 lapas.

2. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1425 2 ir 3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektų aiškinamasis raštas, 5 lapai.

3. Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1425 2 ir 3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas, 1 lapas.

4. Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1425 2 ir 3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

5. Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

6. Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

7. Institucijų derinimo raštai, 10 lapų.

Kultūros ministras

Simonas Kairys

Jogilė Mockevičienė, tel. +370 608 46 015, el. p. jogile.mockeviciene@lrkm.lt

⁴ Žr. Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 30 punktą.